

MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

SSOdws(ak)-070-4/15(320)

Warszawa, 16 lutego 2015 r.

Pan

Radosław Sikorski

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

W odpowiedzi na interpelację nr 30742 posła Tadeusza Tomaszewskiego dotyczącą protestów polskich rolników, uprzejmie informuję, co następuje.

Odnosnie pytania nr 1 i nr 2 informuję, iż od stycznia br. prowadzę intensywnie dialog z protestującymi rolnikami i organizacjami rolniczymi. Wśród wielu spotkań odbytych z przedstawicielami środowiska rolniczego, pragnę zwrócić szczególną uwagę na trzy spotkania. W dniu 30 stycznia 2015 r. członkowie Kierownictwa resortu spotkali się z przedstawicielami Ogólnopolskiego Komitetu Protestacyjnego Rolników Wielkopolski i Ogólnopolskiego Komitetu Protestacyjnego z województwa kujawsko – pomorskiego. Spotkanie zakończyło się podpisaniem ustaleń, które sukcesywnie są realizowane. W dniu 4 lutego 2015 r. spotkałem się z przedstawicielami Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych w celu omówienia postulatów zgłoszonych przez tę organizację. Rozmowy te zakończyły się brakiem porozumienia. Natomiast w dniu 11 lutego 2015 r. spotkałem się z organizacjami rolniczymi oraz przedstawicielami komitetów protestacyjnych, w tym z przedstawicielami Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych. Na spotkaniu tym omawiane były przesłane wcześniej w ramach prekonsultacji, dokumenty dotyczące rozwiązań w zakresie rynku trzody chlewnej, mleka oraz zinstytucjonalizowania dialogu z partnerami społecznymi w formie Komisji Trójstronnej Dialogu Społecznego w Rolnictwie, a także aktualna sytuacja w rolnictwie. Rozmowy te opuścił Przewodniczący Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych Pan Sławomir Izdebski.

Z pozostałymi organizacjami rolniczymi i komitetami protestacyjnymi uzgodniono powołanie siedmiu następujących zespołów eksperckich do spraw:

1. Bioasekuracji i Łowiectwa
2. Nacisków na instytucje unijne w sprawie polityki wsparcia polskich rolników wobec sytuacji kryzysowej na rynku wieprzowiny i mleka
3. Opłacalności produkcji rolniczej, grup producentów, dumpingu i współpracy z sieciami
4. Dialogu Społecznego
5. Rynku mleka
6. Rynku trzody chlewnej
7. Obrotu Ziemią.

Zadaniem tych zespołów będzie wypracowanie rozwiązań dotyczących m.in. problemów zawartych w postulatach zgłoszonych przez rolników gnieźnieńskich.

Odnosnie pytania nr 3 informuję, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi będzie realizowało szereg działań i programów mających na celu poprawę warunków życia na obszarach wiejskich i opłacalności produkcji rolnej w latach 2015 – 2020. Najważniejsze z nich to:

1. Płatności bezpośrednie w latach 2015 – 2020.

W latach 2015-2020 w Unii Europejskiej będzie obowiązywał nowy system płatności bezpośrednich. W celu wdrożenia nowych rozwiązań do krajowego porządku prawnego przygotowany został projekt ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego. Projekt ten znajduje się obecnie na etapie prac parlamentarnych.

Istotą projektu jest wykonanie na poziomie krajowym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 ustanawiającego kształt zreformowanego systemu wsparcia bezpośredniego, w szczególności nadanie kompetencji odpowiednim organom oraz wybór opcji wdrożeniowych w obszarach pozostających w gestii państwa członkowskiego.

W projekcie ustawy określono zasady i tryb przyznawania i wypłaty rolnikom płatności bezpośrednich i płatności niezwiązanej do tytoniu.

Wsparcie w ramach zreformowanego systemu płatności będzie przyznawane tzw. rolnikom aktywnym zawodowo. Przewidziano, że badanie „aktywności zawodowej” obejmie wyłącznie tych rolników, których kwota płatności bezpośrednich przekracza 5000 euro, a jednocześnie wykonują oni (poza prowadzeniem działalności rolniczej) określone rodzaje działalności nierolniczej(np. administrowanie stałymi terenami sportowymi).

Zasadnicze cele nowego systemu wsparcia bezpośredniego to wspieranie dochodów rolników, wynagradzanie rolników za produkcję dóbr publicznych, przeciwdziałanie wzrostowi cen żywności oraz zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego.

Wspieranie dochodów rolników będzie realizowane za pomocą wszystkich rodzajów płatności – czyli: jednolitej płatności obszarowej, płatności za zazielenienie, płatności dla młodych rolników, płatności dodatkowej, płatności związanych do powierzchni upraw, płatności związanych do zwierząt, płatności dla małych gospodarstw i płatności niezwiązanej do tytoniu.

Poszczególne rodzaje płatności będą służyły ponadto realizacji następujących celów:

Jednolita płatność obszarowa – utrzymanie potencjału produkcji rolnej, zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego.

Płatność za zazielenienie – wynagradzanie za dostarczanie środowiskowych dóbr publicznych (zachowanie bioróżnorodności, ochrona ekosystemów). Zazielenienie będzie realizowane przez: (i) dywersyfikację upraw, (ii) utrzymanie trwałych użytków zielonych polegające na obowiązku utrzymania takich gruntów (tzn. na obszarach Natura 2000 zakaz przekształcania lub zaorywania wyznaczonych cennych przyrodniczo trwałych użytków zielonych oraz na powierzchni gruntów rolnych w skali kraju, tak aby powierzchnia TUZ nie zmniejszyła się o więcej niż 5% w stosunku do roku referencyjnego z 2015 r.), a także (iii) utrzymanie obszarów proekologicznych (EFA) poprzez następujące elementy: grunty ugorowane, elementy krajobrazu, które są w posiadaniu rolnika, strefy buforowe, pasy gruntów kwalifikujących się do płatności wzdłuż obrzeży lasów, zagajniki o krótkiej rotacji, obszary zalesione, międzyplony lub pokrywę zieloną, uprawy wiążące azot.

Cele środowiskowe wzmacnia dodatkowo zasada wzajemnej zgodności wbudowana w cały system wsparcia bezpośredniego, która oznacza powiązanie wysokości uzyskiwanych płatności bezpośrednich oraz płatności nieinwestycyjnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata PROW 2007-2013 i PROW 2014-2020 ze spełnianiem przez rolników określonych wymogów i norm. Obowiązki określone w ramach tej zasady w dużym stopniu stanowią kontynuację wymagań z perspektywy finansowej 2007-2013 i zawierają szereg obowiązków dotyczących ochrony środowiska, utrzymanie gruntów w dobrej kulturze rolnej, zdrowie publiczne, zdrowie zwierząt i zdrowie roślin oraz dobrostan zwierząt.

Płatność dla młodych rolników – ułatwienie młodym rolnikom zakładania działalności i dostosowanie strukturalne ich gospodarstw rolnych po rozpoczęciu działalności. Płatność będzie przysługiwała do powierzchni gruntów objętych obszarem zatwierdzonym dla tego

rolnika do jednolitej płatności obszarowej, nie większej niż 50 ha. Wsparcie będzie przyznawane rolnikom w wieku do 40 lat, nie dłużej niż przez okres 5 lat, licząc od dnia założenia gospodarstwa. Stawka płatności wyniesie 25% średniej krajowej płatności na hektar.

Płatność dodatkowa – skuteczniejsze wspieranie dochodów tych gospodarstw, które nie osiągają korzyści wynikających ze skali produkcji, jakie osiągają gospodarstwa największe, niemniej mają szanse na trwały rozwój. Płatność dodatkowa będzie przyznawana rolnikowi, jeżeli łączna powierzchnia gruntów objętych obszarem zatwierdzonym dla tego rolnika do jednolitej płatności obszarowej jest większa niż 3 ha. Płatność będzie przysługiwała do powierzchni gruntów objętych obszarem zatwierdzonym do jednolitej płatności obszarowej będących w posiadaniu rolnika nie większej niż 30 ha oraz pomniejszonej o 3 ha.

Płatności związane – utrzymanie produkcji w sektorach produkcji roślinnej (płatności związane do powierzchni upraw) i w sektorach produkcji zwierzęcej (płatności związane do zwierząt) wrażliwych pod względem społecznym, gospodarczym i środowiskowym. Płatności związane będą przysługiwały do powierzchni upraw roślin wysokobiałkowych, ziemniaków skrobiowych, buraków cukrowych, pomidorów, chmielu, owoców miękkich (truskawek lub malin), lnu lub konopi włóknistych. Płatności związane do powierzchni upraw ziemniaków skrobiowych, buraków cukrowych i pomidorów będą przyznawane rolnikowi, jeżeli zawarł umowę na daną uprawę. Płatności związane do zwierząt będą przysługiwały do bydła młodego (w wieku do 24 miesięcy), krów, owiec i kóz.

Płatność dla małych gospodarstw – wsparcie istniejącej struktury rolniczej małych gospodarstw. Maksymalna kwota wsparcia w ramach tego systemu dla tych gospodarstw wyniesie 1250 euro (maksymalny dopuszczalny przepisami unijnymi poziom). Przy pomocy tej płatności realizowany będzie w szczególności cel uproszczeniowy – rolnicy uczestniczący w systemie dla małych gospodarstw nie będą podlegali sankcjom z tytułu nieprzestrzegania zasady wzajemnej zgodności oraz będą zwolnieni z praktyk zazielenienia.

Płatność niezwiązana do tytoniu – ma zapobiegać nagłemu i znaczącemu zmniejszeniu poziomu pomocy w sektorze, który dotychczas był wspierany płatnościami krajowymi, a nie może być wspierany w ramach nowego systemu płatnością sektorową finansowaną z budżetu unijnego.

Łączna kwota na płatności bezpośrednie w latach 2015-2020 wynosi ok. 20,3 mld euro.

2. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

W dniu 12 grudnia 2014 r. Komisja Europejska przyjęła Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020). Przygotowany przez Polskę Program jest jednym z trzech pierwszych programów, wspierających rozwój obszarów wiejskich, przyjętych przez KE. Najważniejszym priorytetem nowego PROW 2014-2020 jest poprawa konkurencyjności sektora rolnego z uwzględnieniem celów środowiskowych.

Łącznie na realizację PROW 2014-2020 przeznaczono ponad 13,5 mld euro (w tym środki UE to ok. 8,6 mld euro). W perspektywie finansowej 2014- 2020 zwiększono również zaangażowanie krajowych środków publicznych w realizację II filara Wspólnej Polityki Rolnej (w ramach PROW 2014 – 2020 krajowe środki publiczne wynoszą ok. 4,9 mld euro wobec 4 mld euro w poprzednim okresie programowania).

PROW 2014 – 2020 będzie realizował wszystkie sześć priorytetów określonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020:

1. Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich.
2. Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.
3. Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
4. Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa.
5. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.
6. Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Planuje się, że w ramach Programu będzie realizowanych łącznie 15 działań, w tym 35 poddziałań. O pomoc w ramach poszczególnych instrumentów wsparcia będą mogli ubiegać się zarówno producenci rolni, przedsiębiorcy (w szczególności – branży przetwórstwa rolnego), grupy producentów rolnych, lokalne grupy działania, jak również samorządy lokalne.

Większość zaplanowanych instrumentów wsparcia ma bezpośredni lub pośredni wpływ na rozwój sektora rolnego. Należy w tym miejscu wymienić następujące działania lub poddziałania: „*Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników*” (*Premie dla młodych rolników*), „*Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz*

działalności pozarolniczej na obszarach wiejskich” (Restrukturyzacja małych gospodarstw), „Płatności dla rolników kwalifikujących się do wsparcia w ramach systemu dla małych gospodarstw” (Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa), „Pomoc na inwestycje w gospodarstwach rolnych” (typy operacji: Modernizacja gospodarstw rolnych, Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000, Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN), „Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, w tym chorób zwierząt, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” (Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej), „Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze w celu ograniczania skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” (Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej) oraz „Tworzenie grup i organizacji producentów w rolnictwie i leśnictwie”.

Obecnie w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzone są intensywne prace nad opracowaniem pakietu legislacyjnego umożliwiającego wdrożenie PROW 2014-2020. W dniu 27 stycznia 2015 r. Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Mocno zaawansowane są również prace nad projektami rozporządzeń wykonawczych określających szczegółowe warunki i tryb przyznawania pomocy w ramach poszczególnych instrumentów Programu. Przyjęcie pakietu legislacyjnego umożliwi uruchomienie PROW 2014-2020 (w II kwartale tego roku planuje się uruchomienie naboru wniosków dla najważniejszych działań inwestycyjnych).

3. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 prowadzona jest dalsza realizacja płatności, dążąca do pełnego wykorzystania alokacji poszczególnych działań. Łącznie do beneficjentów Programu trafi 17,4 mld euro, w tym ok. 13,4 mld euro z budżetu UE.

Od początku realizacji Programu zakontraktowano 99,7% budżetu PROW 2007 – 2013, zaś do beneficjentów trafiło 61,9 mld zł, w tym 46,7 mld zł ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, co stanowi ponad 84,5% alokacji środków EFRROW przeznaczonych na realizację PROW 2007 – 2013.

W ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” wsparcie otrzymało 51 tys. rolników na kwotę ponad 8,5 mld zł, co pozwoliło na: zmodernizowanie ponad

46 tys. gospodarstw, zakup ok. 300 tys. maszyn i urządzeń do produkcji rolnej, wybudowanie i zmodernizowanie ponad 3,2 mln m² budynków gospodarczych. W celu ułatwienia przejmowania lub zakładania gospodarstw rolnych przez osoby młode o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych przyznano pomoc dla ponad 25 tys. młodych rolników. Pomoc finansową na realizację przedsięwzięć modernizujących zakłady przetwórcze i poprawiających jakość rynków hurtowych wypłacono już 1 045 podmiotom sektora rolno – spożywczego. 6 tys. gospodarstw zniszczonych w wyniku klęsk naturalnych otrzymało pomoc na odtworzenie produkcji. Wsparciem objęto 1 274 grup producentów rolnych.

Corocznie około 730 tys. gospodarstw rolnych (blisko połowa gospodarstw w Polsce) położonych na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania otrzymuje pomoc. Płatnościami rolnośrodowiskowymi objęto łączną powierzchnię fizyczną wynoszącą 2,7 mln ha użytków rolnych. Zalesiono ponad 33,5 tys. ha. Projekty realizowane w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” umożliwiły między innymi budowę, modernizację lub wyposażenie 3,8 tys. świetlic, domów kultury, budynków rekreacyjnych i sportowych, 2,3 tys. obiektów sportowych, placów zabaw i miejsc rekreacji. W ramach Programu realizowane są również projekty rozwijające i modernizujące infrastrukturę techniczną na obszarach wiejskich, dzięki którym wybudowano już 17 tys. km sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, wykonano ponad 38 tys. kanalizacji zagrodowych i wybudowano 513 oczyszczalni ścieków.

Ponad 14 tys. osób – rolników lub członków ich rodzin podjęło działalność pozarolniczą, głównie w sferze usług. W ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” zrealizowano projekty, które umożliwiły utworzenie 16,3 tys. miejsc pracy na obszarach wiejskich.

W ramach podejścia Leader, 335 lokalnych grup wdraża lokalne strategie rozwoju na łącznym obszarze 291,3 tys. km² zamieszkałym przez ponad 18 mln ludzi.

W chwili obecnej, biorąc pod uwagę stan zaawansowania realizacji PROW 2007 – 2013 oraz fakt, iż środki mogą być wydatkowane do końca 2015 r., nie ma zagrożenia w zakresie wykorzystania budżetu programu.

4. Wsparcie krajowe rolnictwa w ramach instrumentów pomocy państwa (kredyty preferencyjne i pozostałe instrumenty).

W 2015 r. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi kontynuować będzie wsparcie rolnictwa w ramach instrumentów pomocy państwa. Realizacja tych działań prowadzona będzie w oparciu o środki zaplanowane w budżecie na 2015 r., w tym m.in.:

- na dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielonych na sfinansowanie części kosztów inwestycji i częściową spłatę kapitału kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych;
- na dopłaty do oprocentowania kredytów udzielanych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód;
- na zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej;
- na dopłaty do składek ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich;
- na dotacje przedmiotowe dla podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa w zakresie postępu biologicznego w produkcji roślinnej oraz produkcji zwierzęcej;
- na dopłaty krajowe do materiału siewnego.

W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi przygotowano także do przedłożenia Radzie Ministrów projekt rozporządzenia RM w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, aby dostosować przepisy krajowe dotyczące udzielania pomocy gospodarstwom rolnym, działom specjalnym produkcji rolnej, podmiotom przetwórstwa produktów rolnych, w przetwórstwie ryb, skorupiaków i mięczaków, w rybołówstwie śródlądowym, w zakresie chowu lub hodowli ryb lub wprowadzania do obrotu produktów rybnych do nowych przepisów Unii Europejskiej regulujących kwestie udzielania pomocy publicznej. W projektowanym rozporządzeniu, oprócz utrzymania dotychczasowych form pomocy krajowej (dopłaty do oprocentowania kredytów inwestycyjnych, dopłaty do oprocentowania kredytów na wznowienie produkcji w gospodarstwach, w których wystąpiły szkody, gwarancji i poręczeń spłaty kredytów inwestycyjnych oraz na wznowienie produkcji rolnej, finansowania lub dofinansowania kosztów zbioru transportu lub unieszkodliwiania padłych zwierząt), proponuje się:

- stworzenie odrębnych warunków udzielania pomocy dla młodych rolników w formie częściowej spłaty kapitału kredytu bankowego przeznaczonego na sfinansowanie części kosztów zakupu użytków rolnych,
- zmianę zasady ustalania oprocentowania (zarówno dla banków jak i kredytobiorców) inwestycyjnych kredytów bankowych,
- uregulowanie udzielania przez ARiMR pomocy finansowej producentom rolnym, w których gospodarstwach powstały szkody stanowiące co najmniej 70% powierzchni upraw rolnych lub 70% upraw w szklarniach i tunelach foliowych, spowodowane wystąpieniem niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.

5. Fundusz Wzajemnej Pomocy w Stabilizacji Dochodów Rolniczych.

Przygotowany w 2014 r. projekt ustawy o Funduszu Wzajemnej Pomocy w Stabilizacji Dochodów Rolniczych przyjęty został przez Radę Ministrów w dniu 7 stycznia 2015 r., a w dniu 16 stycznia 2015 r. został skierowany do Sejmu z intencją zakończenia prac nad tym projektem w I kwartale 2015 r.

W projekcie zaproponowano, aby 0,2% ceny za sprzedawane produkty rolne gromadzone było na wyodrębnionym rachunku bankowym prowadzonym przez Agencję Rynku Rolnego, z którego będą wypłacane rekompensaty (w wysokości do 70% utraconych dochodów) producentom rolnym sprzedającym swoje produkty rolne na podstawie umów, w przypadku:

- spadku dochodów w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej o co najmniej 30% w stosunku do średniego rocznego dochodu z ostatnich trzech lat lub trzech lat w ramach ostatnich pięciu lat, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej, lub
- braku zapłaty za sprzedane produkty rolne od podmiotu prowadzącego działalność w zakresie skupu, uboju lub przetwórstwa.

Stopień obniżenia dochodu będzie określony na podstawie prowadzonej ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie rolnych lub pełnej rachunkowości.

6. Ułatwienia dla sprzedaży bezpośredniej.

W planach prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na 2015 r. znajdują się między innymi projekty aktów prawnych, które mają na celu ułatwienie prowadzenia sprzedaży bezpośredniej produktów pochodzenia zwierzęcego i małej przetwórczości. Są to projekty rozporządzeń Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi:

- w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do sprzedaży bezpośredniej;
- w sprawie szczegółowych warunków uznania działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej.

Ponadto, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzić będzie prace nad nowelizacją ustawy o produktach pochodzenia zwierzęcego oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Celem tego projektu będzie między innymi uregulowanie wymagań weterynaryjnych dla funkcjonowania rzeźni przewoźnych i rzeźni z oddziałem przewoźnym. Ponadto, aby zapobiec nielegalnym praktykom handlowym, planowane jest uregulowanie kwestii wycofywania oraz zwracania produktów pochodzenia zwierzęcego do zakładu, w którym zostały wyprodukowane.

7. Działania w związku z trudną sytuacją na rynku wieprzowiny.

Embargo na import wieprzowiny z całej Unii Europejskiej zostało wprowadzone przez Federację Rosyjską z końcem stycznia 2014 r., w związku z wykryciem pierwszych przypadków afrykańskiego pomoru świń u dzików na Litwie.

Polska wielokrotnie wnioskowała o uruchomienie instrumentów wsparcia rynku (zwłaszcza dopłat do prywatnego przechowywania) dla producentów poza strefami objętymi ograniczeniami weterynaryjnymi, wprowadzonymi w związku z ASF, tj. tych, których nie dotyczyły rekompensaty uruchomione przez KE rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 324/2014 z dnia 28 marca 2014 r. *przyjmujące nadzwyczajne środki wspierania rynku wieprzowiny w Polsce*. Wnioski te nie spotkały się jednak z szerokim poparciem państw członkowskich. Komisja Europejska nie przychyliła się do wniosków o wsparcie rynku wieprzowiny w UE z uwagi na skutki embargo. Wsparcie dotyczyło tylko Polski i Litwy w związku z wprowadzonymi ograniczeniami weterynaryjnymi (nadzwyczajne środki wspierania rynku na podstawie art. 220 rozporządzenia 1308/2013).

Na posiedzeniach monitorujących Komisja Europejska analizuje sytuację na rynkach mięsa pod kątem wpływu wprowadzonego embargo na strukturę handlu. Zarówno Komisja Europejska, jak i część krajów członkowskich podkreśla, że wprowadzony zakaz importu powoduje napiętą sytuację na rynkach mięsa. Największy wpływ embargo dotyczy rynku wieprzowiny, gdyż Rosja była głównym rynkiem zbytu dla produktów typu tłuszcze i boczek. W drugiej połowie września i w październiku 2014 r. nasilił się spadek cen wieprzowiny w całej UE. W związku z powyższym, rozszerzyła się grupa państw wnioskujących o wsparcie rynku wieprzowiny (m.in. Belgia, Austria, Dania, Litwa, Łotwa, Rumunia, Słowacja, Polska, Włochy, Hiszpania).

Polska była wśród sygnatariuszy wniosku w sprawie omówienia na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniach 15-16 grudnia 2014 r. trudnej sytuacji na rynku wieprzowiny oraz uruchomienia dopłat do prywatnego przechowywania tego gatunku mięsa. W przedłożonym dokumencie dziewięć państw członkowskich wnioskowało do Komisji Europejskiej o prowadzenie ścisłego monitoringu rynku wieprzowiny i uruchomienie dopłat do prywatnego przechowywania. Wśród sygnatariuszy ww. wniosku były także Węgry.

Na ww. posiedzeniu Rady Polska poinformowała o sytuacji na polskim rynku wieprzowiny. Wskazała, że embargo rosyjskie jest jednym z elementów negatywnie wpływających na rynek wieprzowiny, który dodatkowo zмага się z konsekwencjami afrykańskiego pomoru świń.

Polska poparła wprowadzenie działań stabilizujących rynek wieprzowiny, w tym dopłat do prywatnego przechowywania tego gatunku mięsa. Wskazała również na istotność podejmowania działań skierowanych na znoszenie barier weterynaryjnych oraz poszukiwanie i zdobywanie nowych rynków zbytu. W tym celu nie należy również wykluczać uruchomienia refundacji wywozowych.

Komisja Europejska stwierdziła, że pomimo spadku cen widocznego w niektórych państwach członkowskich, cena rynkowa nie jest jeszcze na kryzysowym poziomie. Jednocześnie KE zadeklarowała, że ponownie przeanalizuje wniosek w sprawie uruchomienia dopłat do prywatnego przechowywania w pierwszych tygodniach 2015 r., w świetle ewolucji sytuacji na tym rynku.

Na posiedzeniach instytucji unijnych, które odbywają się w bieżącym roku, Polska nieustannie zwraca uwagę na sytuację producentów świń i wnioskuje o uruchomienie wsparcia tego rynku. Informacje o trudnej sytuacji producentów trzody chlewnej w Polsce były prezentowane m.in. na posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 26 stycznia 2015 r. Minister ponownie przedstawił postulaty dotyczące uruchomienia wsparcia tego rynku. Komisja Europejska podtrzymała jednak stanowisko, że nie ma uzasadnienia dla uruchomienia instrumentów zarządzania kryzysowego.

8. Działania w związku z trudną sytuacją na rynku mleka i przetworów mlecznych.

Polska uznaje wprowadzone dotychczas przez Komisję Europejską mechanizmy wsparcia unijnego, w tym polskiego, rynku mleka za daleko niewystarczające. Nie tylko nie doprowadziły one do widocznej poprawy sytuacji na rynku mleka, ale nawet nie ustabilizowały cen unijnych.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmuje na forum UE szereg działań mających na celu rozszerzenie mechanizmów interwencyjnych celem zmniejszenia kosztów ponoszonych przez polskich producentów i przetwórców rolnych. Polska popiera m.in. wszelkie inicjatywy zmierzające do czasowego wprowadzenia dopłat do wywozu przetworów mlecznych. Polska oczekuje także, że nowe instrumentów zaradcze, które powinny zostać wprowadzone w celu złagodzenia skutków rosyjskiego embarga, obejmą polski sektor mleczarski. Ponadto, Polska wnioskuje o korektę cen interwencyjnych przetworów mlecznych, gdyż dotychczas obowiązujące ceny interwencyjne nie uwzględniają wzrostu kosztów produkcji. W opinii Komisji Europejskiej, podzielanej przez część państw członkowskich, ceny interwencyjne zostały wyznaczone na właściwym poziomie, gwarantując zakupu produktów w ramach tak zwanej siatki bezpieczeństwa. W opinii Polski aktualna sytuacja na rynku mleka w sposób

wyraźny wskazuje, że przy zachowaniu cen interwencyjnych na dotychczasowym poziomie zakupy interwencyjne pozostają mechanizmem usypionym, całkowicie niewykorzystanym przez unijnych przedsiębiorców mimo obserwowanego kryzysu. Dlatego Polska opowiada się za natychmiastowym urealnieniem poziomów cen interwencyjnych dla masła i odtłuszczonego mleka w proszku.

Specyfika działania instytucji unijnych wymaga, celem wypracowania pozytywnej decyzji w ramach Wspólnej Polityki Rolnej, uzyskania znaczącego poparcia ze strony pozostałych państw członkowskich. Istotna jest również w pewnym zakresie przychylność Komisji Europejskiej. W tym celu Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzi aktywną działalność m.in. w ramach Trójkąta Weimarskiego i Grupy Wyszehradzkiej oraz na poziomie spotkań bilateralnych z Komisarzem ds. Rolnictwa i Rozwoju Wsi UE.

Na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 26 stycznia 2015 r. Polska ponownie przedłożyła propozycję rozwiązania umożliwiającego w zainteresowanych państwach członkowskich rozłożenie opłaty za przekroczenie kwot mlecznych na nieoprocentowane raty na okres od 3 do 5 lat. Powyższa propozycja jest obecnie przedmiotem analizy przez Komisję Europejską.

9. Działania w związku z trudną sytuacją na rynku owoców i warzyw.

W ramach poszukiwania nowych rynków zbytu dla polskich produktów pomyślnie udało się zakończyć w dniu 23 października 2014 r. dwuletni proces uzgodnień w sprawie eksportu polskich jabłek na rynek kanadyjski. Eksport jabłek do Kanady będzie prowadzony w ramach "okresu próbnego", a wszystkie przesyłki będą sprawdzane w Kanadzie. MRiRW, jak i służby podległe kontynuują starania, aby umożliwić eksport do tego kraju również innych owoców i warzyw, jak również umożliwić eksport świeżych jabłek do innych krajów np.: Chin, Indii, USA.

Zgodnie z przepisami Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych, państwa członkowskie nie mogą same przyznawać producentom dodatkowej pomocy, poza pomocą *de minimis*. W związku z zaistniałą sytuacją kryzysową, dla producentów porzeczki wiśni, kapustu, cebuli i jabłek uruchomiono w Polsce pomoc *de minimis*. Wysokość tej pomocy wynosiła 410 zł/ha powierzchni uprawy owocującej porzeczki czarnej lub wiśni. Do dnia 15 października 2014 r. (termin zakończenia zbierania wniosków) wpłynęło do ARiMR 19 135 wniosków na kwotę 21 522 073 zł. Według informacji na dzień 25 listopada 2014 r., wydano 19 115 decyzji na kwotę 21 130 579,64 zł. Do dnia 24 listopada 2014 r. wypłacono 20,74 mln zł.

W odniesieniu do jabłek wysokość pomocy *de minimis* wynosi 800 zł/ha, a dla kapusty lub cebuli 450 zł/ha. Termin na składanie wniosków minął 14 listopada 2014 r. Od 7 do 17 listopada 2014 r. w biurach powiatowych ARiMR złożono 42 210 wniosków na kwotę 112 953 115,74 zł.

Biorąc powyższe pod uwagę, informuję, iż będę kontynuował dialog z organizacjami rolniczymi. Jak już wielokrotnie podkreślałem, drzwi mojego resortu są zawsze otwarte dla przedstawicieli rolników.

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Podsekretarz Stanu

Tadeusz Nalewajk